

Iz sveta tišine

Letnik XXXVIII, št. 5, maj 2017 | ISSN 1318-139

Gledališka predstava Lasje

Odbor Evropske zveze naglušnih v novi sestavi

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je majska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli zanimivosti iz življenja gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom. Prejšnja številka je bila posvečena dopolnjenemu sodnemu redu in volilni skupščini, na kateri so delegati še en mandat zaupali dosedanjemu predsedniku Mladenu Veršiču in potrdili tudi dosedanjega sekretarja Matjaža Juharta za nadaljnja štiri leta, prav tako so izvolili druge organe. Tokratno številko pa posvečamo mednarodnemu dnevni ozaveščanja o hrupu in izvolitvam naših predstavnikom v organe odločanja Evropske zveze naglušnih in organe Zveze za šport invalidov Slovenije – POK. V glasilu najdete poleg rednih rubrik tudi veliko koristnih in zanimivih informacij.

Glasilo Iz sveta tišine pripomore h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Vljudno vas vabimo, da soustvarjate naše glasilo Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite brezplačno prejemati, nam pišite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si ali pa svoje ime, priimek ter naslov sporočite na naslov: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo IST je dosegljivo tudi v virtualni obliki, na naslovu: www.zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

Prijazna spodbuda našim piscem

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB.

Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti.

Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

Izdajatelj: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **Spletna stran:** www.zveza-gns.si **Urednik:** Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si **Uredniški odbor:** Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Tine Jenko **Lektorica:** Darka Tepina Podgoršek **Oblikovanje:** ARTMEDIA **Tisk:** Tiskarna DTP. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografiji na naslovnici: Gledališka predstava Lasje (foto: Sašo Letonja), Odbor Evropske zveze naglušnih v novi sestavi

Od 4. do 7. maja je Evropska zveza naglušnih (EFHOH) organizirala svojo redno letno skupščino, ki je tokrat potekala v Londonu. Kakor vsako leto je imela Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) tudi letos na skupščini svojo predstavnico Darjo Pajk, ki je zbranim delegatom predstavila delovanje zveze in podala nekaj podatkov o Sloveniji ter predvideni program evropske in mednarodne skupščine leta 2018, ki bo v Ljubljani in jo organizira Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. V tem mesecu so že potekale tudi priprave za omenjeni dogodek, ki bo predvidoma v začetku maja 2018.

Tudi letos so na redni letni skupščini Efhoha potekale volitve. Delegati so na volitvah volili predsednika, tajnice in blagajnika. Na letošnjih volitvah se je delegatom predstavila tudi Darja Pajk, ki je kandidirala za mesto blagajničarke in bila tudi izvoljena. S tem je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije dobila svojo predstavnico v organu odločanja Evropske zveze naglušnih za mandatno obdobje dveh let.

Vsako leto številne države po svetu zadnjo sredo v aprilu zaznamujejo mednarodni dan ozaveščanja o hrupu. Namen tega je opozarjanje in ozaveščanje javnosti o zdravstvenih posledicah zaradi dolgotrajne izpostavljenosti hrupu. Okoljski hrup pomeni enega najresnejših okoljskih vzrokov za breme bolezni.

Izpostavljenost visokim stopnjam hrupa, nad 85 decibelov (dB), lahko privede do trajnih poškodb

sluha. Po poročilu Svetovne zdravstvene organizacije lahko hrup že pri nižjih stopnjah, to je nad 55 dB, povzroča vznemirjenost ali motnje spanja, otrokom pa težave pri učenju.

Tako kot prejšnja leta je zveza tudi letos zaznamovala 26. april, mednarodni dan ozaveščanja o hrupu, in ob tem pripravila gledališko igro Lasje. Kot celovečerno hipijejsko predstavo v režiji Lade Lištvanove jo je uprizorila gledališka skupina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Tihe stopinje. Predstavo si je javnost lahko ogledala brezplačno, vsi udeleženci pa so prejeli zaščitne čepke za ušesa kot simbol tega, da je hrupno okolje škodljivo in da je sluh treba zaščititi. Predstava je potekala v slovenskem znakovnem jeziku (SZJ) in bila tako dostopna osebam z okvaro sluha, ki uporabljajo SZJ. Prav tako je bila predstava vzporedno iz SZJ tolmačena v govor za vse, ki SZJ ne poznajo.

Tudi na Zvezi za šport invalidov Slovenije – POK so letos potekale volitve novih organov, v katere je svoje kandidate predlagala tudi ZDGNS. Tako je bil naš sekretar Športne zveze gluhih Slovenije Anton Petrič izvoljen za člana upravnega odbora, predsednik Športne zveze gluhih Slovenije Robert Žlajpah pa za člana nadzornega odbora omenjene zveze. Prav tako bo imela Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v novem mandatnem obdobju dva predstavnika v skupščini Zveze za šport invalidov Slovenije – POK. Vsem iskrene čestitke tudi v ime našega uredništva glasila Iz sveta tišine.

Adem Jahjefendić

Anton Petrič

Darja Pajk

Robert Žlajpah

S sekretarjeve mize

»Če mislite, da zmorete, zmorete. Če mislite, da ne, imate prav.« (Mary Kay Ash, 1985)

Mladen Veršič

Volilna skupščina ZDGNS 2017

Izteкло se je štiriletno mandatno obdobje 2013–2017. Zelo aktivno in pestro obdobje je prineslo tudi veliko dobrega na zakonodajnem področju. V skladu z akti smo konec preteklega leta sprožili prve volilne postopke ter jih končali na volilni skupščini ZDGNS. V sodelovanju z društvi in vodenjem volilne komisije so stekli postopki in tako smo imenovali nove delegate skupščine, upravnega odbora, nadzornega odbora in častnega razsodišča. Za novega predsednika ZDGNS je bil izvoljen dosedanji predsednik ZDGNS Mladen Veršič. Prav tako je skupščina v skladu z akti podaljšala mandat dosedanjemu sekretarju ZDGNS, Matjažu Juhart. Skupščina je potrdila tudi poročilo za leto 2016 in plan dela za leto 2017.

Matjaž Juhart

Zakonodaja na področju gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom

ZDGNS se je z društvi in posamezniki v preteklem obdobju aktivno vključevala v pripravo predlogov sprememb številnih aktov in predpisov. Nekateri so še vedno aktualni, nekateri so potrjeni oziroma spremenjeni, pri nekaterih pa je potrebna še precej dela. Naj poudarim nekatere ključne: Pravilnik o seznamu medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, Pravilnik o telesni okvari, Pravilnik o določitvi izhodišč za cenovne standarde medicinskih pripomočkov in za ceno pripomočkov, Izhodišča Zakona o dolgotrajni oskrbi, Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, Predlog Zakona o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami, Uprava za po-

Skupinska fotografija udeležencev skupščine

morstvo – Pravilnik o izpitu za voditelja čolna in preizkusu znanja za upravljanje čolna, Zakon o fundaciji FIHO in FŠO, Zakon o nevladnih organizacijah, Letni program športa, Bela knjiga pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Pravilnik o sofinanciranju socialnovarstvenih programov, Zakon o socialnem varstvu, Pravilnik o socialnovarstvenih prejemkih, Predlog zvišanja standarda slušnih aparatov, Dopolnitev Pravilnika o psih pomočnikih, Pravilnik o univerzalni gradnji in prilagoditvah objektov za potrebe funkcionalno oviranih oseb, ciljni projekt: Jezikovna politika RS in potrebe uporabnikov, Nacionalne usmeritve za izboljšanje dostopnosti grajenega okolja, informacij in komunikacij za invalide, Priročnik za gradnjo univerzalne gradnje, Analiza dostopnosti avdiovizualnih medijev, Analiza izobraževanja gluhih in naglušnih v integraciji, Inštitut RS za socialno varstvo – Analiza izvajanja programov osebne asistencije, Analiza pravic gluhih, naglušnih in gluhoslepih v EU in Jadranski regiji, Zakon o dajtvah za motorna vozila (nadomesti Zakon o letni dajtvi za uporabo vozil v cestnem prometu), Pravilnik o zdravstvenih pogojih voznikov motornih vozil, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, Zakon o medijih, Zakon o Radioteleviziji Slovenija, Novela zakona o kazenskem postopku, Program izobraževanja za Center za izobraževanje v pravosodju, Predlog za spremembo 7. člena Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Pravilnik o zdravstvenih pogojih

voznikov motornih vozil, Poročilo Resolucije nacionalnega programa za socialno varnost, Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izenačevanju možnosti invalidov, Priročnik Univerzalna gradnja – stanovanjske gradnje.

Sprejeti ključni splošni predpisi na področju oseb z okvaro sluha

Treba je posebej omeniti le nekatere ključne sprejete akte, ki bistveno vplivajo na kakovost dela in življenja oseb z okvaro sluha: Resolucija o jezikovni politiki v RS, Akcijski načrt za jezikovno opremljenost, Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje, Merila za ugotavljanje telesne in duševne zmožnosti za kandidate za voznike, Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila, Sodni red, Zakon o osebni asistenci.

Ključni predpisi v pripravi za sprejem

Veliko energije bo treba usmeriti v naslednje predpise, ki so odprti za razpravo in sprejem: Zakon o zdravstvenem varovanju in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o športu, Umestitev slovenskega znakovnega jezika v šolski prostor, Strategija RS na področju medijev 2017–2025, Izhodišča zakona o dolgotrajni oskrbi, Zakon o zgodnji obravnavi, Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila, Zakon o medijih, Zakon o Radioteleviziji Slovenija, Priročnik za dostopnost do stanovanjskih objektov in še bi lahko naštevali.

Zloženska Zakonodaja

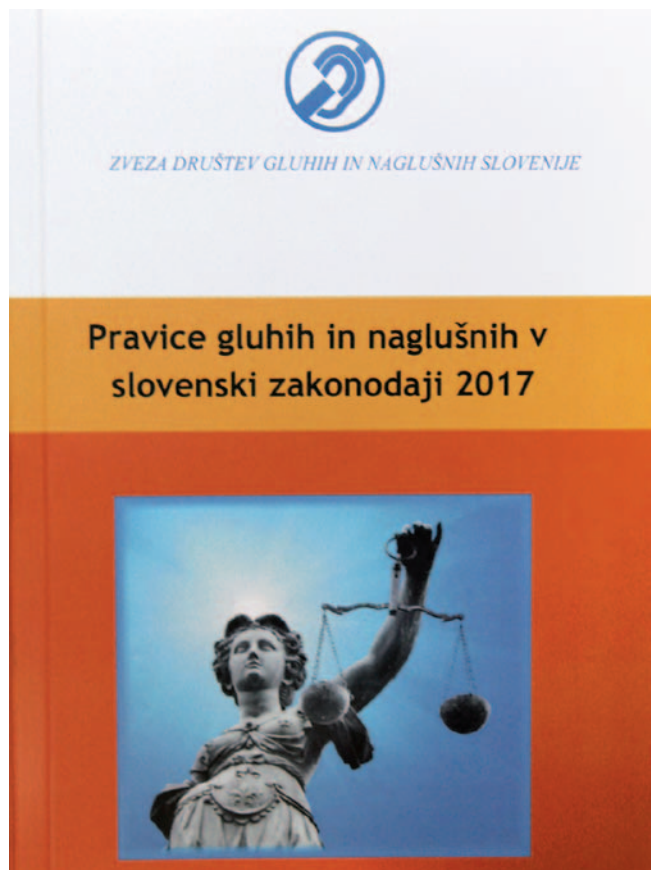
Za sistematično delo na področju zakonodaje smo izdali posebno zloženko, v kateri smo poudarili sprejete in odprte predpise ter začrtali smernice nadaljnega dela na tem področju.

Priročnik za dostopnost do stanovanjskih objektov

ZDGNS z ministrstvom za okolje usklajuje izhodišča za pripravo posebnega Priročnika za dostopnost do stanovanjskih objektov, s katerim želimo določiti minimalne standarde glede gradnje in opremljenosti stanovanjskih objektov posebej tudi za naše uporabnike.

Volitve na Zvezi za šport invalidov Slovenije – POK

Letos so predstavniki Športne zveze Slovenije pod okriljem ZDGNS kandidirali predstavnike v organe

Predsednik Športne zveze gluhih Slovenije – ŠZGS Robert Žlajpah in sekretar ŠZDS Anton Petrič

ZŠIS. Veseli nas, da so prepoznali strokovne sodelavce ŠZG ter imenovali Antona Petriča za člana upravnega odbora, Roberta Žlajpaha za člana nadzornega odbora in še dva naša predstavnika v skupščino ZŠIS. Čestitamo vsem izvoljenim, treba pa bo zavihati rokave, saj nas čaka zelo pestro športno zakonodajno leto.

Brezplačen ogled gledališke predstave Lasje na mednarodni dan ozaveščanja o hrupu

V četrtek, 27. aprila, je bil mednarodni dan ozaveščanja o hrupu. V Sloveniji je približno 70.000 uporabnikov slušnih aparatov, po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije pa se letno izda približno 13.000 novih slušnih aparatov. V Sloveniji je približno 150.000 oseb z okvaro sluha, od katerih jih ima le približno polovica ugotovljeno okvaro. Oseba, ki se ji sluh postopoma poslabšuje, potrebuje približno od sedem do deset let, da sprejme izgubo sluha. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je zato ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o hrupu javnosti podarila možnost brezplačnega ogleda gledališke igre Lasje. Vsi udeleženci so brezplačno prejeli tudi ušesne čepke, da so lahko delili občutke z gluhi in naglušni, ko so gledali predstavo v tišini, brez sluha. Amaterska gledališka skupina Zveze društev gluhih in

Gledališka igra Lasje

naglušnih Slovenije Tihe stopinje je pod taktirko režiserke Lade Lištvanove pripravila novo celovečerno predstavo s hipijevsko zgodbo, z naslovom Lasje. Hipiji so bili neorganizirano gibanje, ki je nastalo v šestdesetih letih 20. stoletja v ZDA. Cilj je bil upor proti družbi. Hipiji so se povezovali v skupine in prakticirali svobodno ljubezen. Gledališka igra Lasje je priredba igre, nastale po filmu Hair, ki ga je leta 1979 režiral režiser Miloš Forman. To igro je režiserka Lištvanova priredila tako, da so dialogi potekali v slovenskem znakovnem jeziku, dostopni gluhi in naglušni populaciji. Igro so tolmači slovenskega znakovnega jezika simultano prevajali tudi v govorni jezik, da je bila tako razumljiva tudi slišočemu občinstvu. V izjavi za javnost smo s tem dogodkom seznanili medije, ki so se toplo odzvali in v svojih medijih povabili javnost na prireditev. Dvorana je bila polna in lepo je bilo videti pomešane goste z vseh koncev Slovenije, ne glede na okvaro sluha.

Umestitev slovenskega znakovnega jezika v šolski prostor

Na pobudo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na Zavodu RS za šolstvo leta 2016 začela delovati delovna skupina za pripravo predloga o

umestitvi slovenskega znakovnega jezika v prilagojene programe ter v programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo v vrtcu, osnovni in srednji šoli. Skupino so sestavljali člani vseh treh slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanov za gluhe in naglušne otroke: Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, Center za sluh in govor Maribor ter Center za komunikacijo, sluh in govor Por-

torož, vključena pa sta bila tudi predstavnik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije in predstavnica Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. V skupini so sodelovali tudi jezikoslovci, ki se ukvarjajo s proučevanjem znakovnega jezika in značilnostmi usvajanja jezika pri gluhih in naglušnih. Delovna skupina je z znanstvenimi izsledki o znakovnih jezikih in njihovem usvajanju ter s primeri dobre prakse vzgoje in izobraževanja gluhih v Sloveniji in tujini pripravila besedilo predloga, ki je zdaj predmet usklajevanja na Zavodu za šolstvo. Zagotovo gre za pomemben strateški dokument, ki slovenskemu znakovnemu jeziku odpira vrata v vse učilnice šol, od vrtca do srednje šole.

Poročilo o uresničevanju in doseganju ciljev Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva

Dejavno sodelujemo pri pripravi poročila in ukrepov na področju resolucije, ki se dotika tudi življenja in dela naših uporabnikov. Izdelava poročila je zaupana Inštitutu RS za socialno varstvo, s katerim zelo dobro sodelujemo na različnih področjih in smo v rednih stikih.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izenačevanju možnosti invalidov

V javni razpravi je predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izenačevanju možnosti invalidov. V gradivu je zapisano, da se bo predlog obravnaval po skrajšanem postopku. V tem primeru bo v zakonodajnem postopku mogoče podajati amandmaje le k predlaganim členom. Predlog obravnava in umešča predvsem evropsko kartico ugodnosti za invalide, dodatno pa ureja tudi vire za pridobivanje podatkov za evidence po zakonu in nekatere manjše popravke.

Pripombe na izhodišča za sistemsko ureditev dolgotrajne oskrbe v Sloveniji

Strokovni svet za socialno varstvo na MDDSZEM je obravnaval izhodišča za sistemsko ureditev dol-

gotrajne oskrbe v Sloveniji. Aktivno smo sodelovali pri pripravah pripomb in utemeljevanj potreb oseb z okvaro sluha (senzornih invalidov) glede dolgotrajne oskrbe.

Priročnik i Planinec Planinske zveze Slovenije

V sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije (PZS) smo sodelovali pri pripravi posebnega priročnika i Planinec. Planinska zveza Slovenije je zaznala spremembe in naredila korak naprej. Premaknila je svoje meje, meje razumevanja, razširila dojemanje, da so gore za vse, tudi za invalide. Da tudi njim ponujajo svoja doživetja, utrip, energijo. Ustanovila je delovno skupino, ki bi zapolnila vrzel na področju invalidov v planinstvu. Delovna skupina je pripravila program izobraževanja za vodnike PZS in mentorje planinskih skupin. Pripravila je »i dnevnik« in se smelo lotila popisa in ustvarjanja novih planinskih poti za invalide na vozičkih. Invalidi zmorejo veliko in dokazali so, da so edine ovire v naših glavah. Priročnik je namenjen vsem strokovnim sodelavcem PZS in društvom, pa tudi vsem planincem in zainteresirani javnosti. Vizija programa PZS, katerega del je tudi priročnik, je doseči strokovni kader PZS in vse, ki jih delo z invalidi zanima ter veseli. Kmalu se bodo na podlagi teh temeljev že začele aktivnosti, s katerimi se bo ponudilo različne storitve tudi invalidom ter gluhih in naglušnim.

Tiskovne konference Vlade RS v slovenskem znakovnem jeziku na spletni strani ZDGNS

Po krajšem premoru je Vlada RS ponovno začela zagotavljati vladne tiskovne konference v znakov-

Tiskovna konferenca vlade v SZJ

nem jeziku. Zaradi tehničnih težav so jih za krajši čas ustavili. V iskanju rešitev se je vlada povezala z ZDGNS, kjer jim zdaj ponujamo prostor in tehnično podporo. Tiskovne konference so znova redno objavljene tudi na spletni strani ZDGNS. Vabljeni k ogledu.

Matjaž Juhart

Izjava za javnost ZDGNS, Ljubljana, 25. 4. 2017 26. april, mednarodni dan ozaveščanja o hrupu

V Sloveniji je približno 70.000 uporabnikov slušnih aparatov, po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije pa se na leto izda 13.000 novih slušnih aparatov. V Sloveniji je približno 150.000 oseb z okvaro sluha, od katerih jih ima le približno polovica ugotovljeno okvaro.

Vsako leto številne države po svetu zadnjo sredo v aprilu zaznamujejo mednarodni dan ozaveščanja o hrupu. Namen tega je opozarjanje in ozaveščanje javnosti o zdravstvenih posledicah zaradi dolgotrajne izpostavljenosti hrupu. Okoljski hrup pomeni enega najresnejših okoljskih vzrokov za breme bolezni.

Izpostavljenost visokim ravnem hrupa – nad 85 decibelov (dB) – lahko privede do trajnih poškodb sluha. Po poročilu Svetovne zdravstvene organizacije hrup že pri nižjih stopnjah, to je nad 55 dB, lahko povzroča vznemirjenost ali motnje spanja, otrokom pa težave pri učenju.

Vpliv zvoka na zdravje in počutje ljudi večinoma povezujemo z jakostjo zvoka v okolju in njegovo povprečno letno ravno za dan, večer in noč. Tak pristop izhaja predvsem iz dejstva, da stalna izpostavljenost hrupu cestnega, letalskega in železniškega prometa ter industrijskih obratov v bivalnem okolju poveča tveganje za pojav srčno-žilnih bolezni. Z direktivo o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa evropske države v ospredje postavljajo prav ta problem in pozivajo vse države, naj zmanjšajo hrup v okolju. Obenem pozivajo tudi k ohranjanju mirnih območij v urbanem in naravnem okolju.

Uporabniki slušnih aparatov imajo v hrupnih okoljih pogosto težave z razumevanjem govora, saj je sposobnost, da se osredotočijo na govor in obenem zanemarijo vse tisto, kar jih ne zanima, bistveno okrnjena. Spretnost, ki je za normalno slišče osebe običajna in poteka pravzaprav nezavedno, osebam z okvaro sluha povzroča zelo veliko težav.

Nemalo uporabnikov slušnih aparatov nad njimi obupa prav zaradi hrupa v okolju, saj ga slušni aparati kljub visoko razviti tehnologiji še vedno močno krepijo.

Prav tako je uporabnikom slušnega aparata močno oteženo sprejemanje koristnih informacij v medijih, poslušanje pogovornih oddaj in podobno, saj velika večina medijev opremlja informacije in pogovorne oddaje z glasbeno podlago.

Glasbena podlaga, ki se pojavlja v medijih, je za uporabnike slušnih aparatov **hrup**, saj zaradi okvare sluha ne morejo izluščiti pomembnih informacij, ker jih prekriva glasba. Nerazumevanje informacij zaradi hrupa v ozadju pa pri uporabnikih slušnega aparata povzroča dodaten stres in posledično s stresom povezana obolenja.

Zato pozivamo vse televizijske in radijske hiše:

»Naredite medije dostopne tudi uporabnikom slušnega aparata!«

Dojemanje zvočnega okolja ni povezano samo z njegovimi značilnostmi, temveč tudi z informacijo, ki nam jo prinaša, našimi preteklimi izkušnjami, odnosom do vira zvoka, s sliko, ki jo ob zvoku vidimo, in drugimi dejavniki, ki vsi vplivajo na zapletenost odziva in velike razlike med posamezniki. Dobro poznavanje vseh teh vplivov nam bo omogočilo, da bomo lažje razumeli, zakaj se ljudje na zvoke v okolju odzivamo tako različno.

Pripravil: Adem Jahjefendić, strokovni delavec

Mladen Veršič,
predsednik ZDGNS

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je oralna ledino pri obveščanju oseb z okvaro sluha

Z oddajo Prisluhnico tišini so prehiteli celo BBC

Prof. dr. Miha Žargi, nekdanji predstojnik Klinike za otorinolaringologijo: »Okvara sluha ljudi najbolj prizadene v družbenem, komunikacijskem in intelektualnem smislu.«

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije ima danes skoraj vsak deseti prebivalec okvaro sluha, pri čemer se število ljudi s to okvaro vsako leto še povečuje. V Sloveniji živi okoli 1500 gluhih in 70.000 naglušnih oseb. Nekdanji predsednik Svetovne zveze gluhih **Dragoljub Vukotic** je kot enega največjih problemov gluhoti omenil slabo informiranost. Prof. dr. **Miha Žargi**, nekdanji predstojnik Klinike za otorinolaringologijo, pa je opozarjal, da okvara sluha ljudi najbolj prizadene v družbenem, komunikacijskem in intelektualnem smislu.

V zadnjih desetletjih oziroma letih imajo tudi v Sloveniji gluhi in naglušni vse boljše možnosti za vključevanje v družbo. **Aleksandra Rijavec Škerl**, strokovna delavka, vodja programov v Zvezi gluhih in naglušnih Slovenije, je kot eno najpomembnejših pridobitev poudarila Slovar slovenskega znakovnega jezika, ki sta ga sofinancirala Ministrstvo za kulturo RS in Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij. V Sloveniji je pravica do slovenskega znakovnega jezika že od leta 2002 priznana s posebnim zakonom, po katerem so osebe z okvaro sluha upravičene do tolmača. V Sloveniji je trenutno 47 tolmačev znakovnega jezika. Za gluhe je slovenski znakovni jezik materni jezik, torej prvi jezik, ki se ga sploh naučijo. Začetki slovenskega znakovnega jezika segajo v leto 1979, ko se v zvezi s tem zaceli ukvarjati bolj sistematično.

»Slovar slovenskega znakovnega jezika so začeli razvijati leta 2006, pri čemer sodelujejo gluhe osebe iz različnih delov Slovenije. V skupini sodeluje tudi **Ljubica Podgoršek**, znana tolmačka za znakovni jezik. Leta 2009, ko sem sama prevzela celoten program, je bilo v slovarju razvitih 2000 kretenj, do danes jih imamo že 11.000, kar pa je še vedno zelo malo glede na to, koliko besed ima slovenski jezik. Poleg tega obstaja spletni slovar, ki se stalno dopolnjuje. S knjižicami, ki jih izdajamo v slovenskem znakovnem jeziku, želimo gluhim osebam približati literaturo. Učenje znakovnega jezika, ki ne koristi samo gluhim, temveč tudi slišočim, je

danes dostopno vsem. Zanimanje za naše tečaje je precejšnje. Lani je bilo vanje vključenih 130 tečajnikov na vseh štirih stopnjah. Med drugim nam je uspelo s slovenskim znakovnim jezikom priti v katalog izbirnih vsebin za srednješolce in vsako leto imamo začetno skupino, iz katere se jih po navadi več kot pol odloči še za nadaljevanje. Da se naučiš osnov, potrebuješ vsaj tri stopnje in še sam moraš delati, predvsem pa je treba oditi v društva in se družiti ter komunicirati z gluhi. Nekako tako, kot sicer velja za učenje tujega jezika. Ko se človek uči znakovnega jezika in denimo spremlja televizijski dnevnik brez glasu in brez tolmača, ugotovi, da polovica voditeljev oziroma napovedovalcev odpira usta tako, da sploh ni mogoče nič razbrati. Tisti, ki slišimo, na primer niti ne pomislimo, da gluhi ne more razumeti na primer brkatega moškega, saj mu brki zakrijejo ustnice. Šele ko se postaviš v kožo gluhih, ugotoviš, kaj vse je pomembno za to, da razumejo, kaj jim želiš povedati. Na srečo gre razvoj naprej. Ko bo razvita pretvorba oziroma sinteza govora, bo to za gluhe velika pomoč pri sporazumevanju. Američani in Angleži so to že razvili, naš jezik pa je toliko specifičen, da je tovrstno prilagajanje res velik zalogaj,« je povedala Aleksandra Rijavec Škerl.

Deset let Spletne TV

Vsi, ki informacije vsak dan spremljamo v številnih medijih, kot so radio, televizija, tiskani mediji in splet, si težko predstavljamo, za kaj vse so v tem pogledu prikrajšani gluhi in naglušni. V Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije so januarja 2007 prav zato ustanovili Spletno TV, katere cilji so zagotavljanje informacij s podnapisi in znakovnim jezikom, ustvarjanje vsebin s področja življenja in dela gluhih, naglušnih in gluhoslepih, ki jih druge televizije ne vključujejo v svoje programe, ter usposabljanje lastnih kadrov. Programske vsebine Spletne TV so dostopne na sodobnih komunikacijskih kanalih, na www.gluhi.si, na Youtubu: Spletna TV in Facebooku: Spletna TV.

Druga najstarejša oddaja TV Slovenija

Z lastnim sistemom informiranja je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v poznih sedemdes-

tih letih začela orati ledino. Leta 1979 je izšel prvi časopis Iz sveta tišine. Že 37 let v koprodukciji TV Slovenija in Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije pripravljajo oddajo Prisluhljivo tišini, ki velja za drugo najstarejšo oddajo na naši nacionalni televiziji. S produkcijo te oddaje so bili pionirji tudi na mednarodni ravni, saj je slovita britanska televizijska hiša BBC produkcijo podobne oddaje z naslovom See Hear začela šele leto dni za slovensko.

Glavne zasluge za pravo revolucijo pri obveščanju slušno prizadetih pri nas gredo mag. **Aljoši Redžepoviču**, nekdanjemu sekretarju Zveze gluhih in naglušnih Slovenije, ki se je leta 1988 o dosežkih na področju informiranja gluhih poučil na Tehničnem inštitutu za gluhe v Rochestru v Združenih državah Amerike. Mag. **Tina Grošelj**, urednica Spletne TV in urednica oddaje Prisluhljivo tišini na TV Slovenija, se spominja, da na začetku Spletne TV ni bilo novinarjev specialistov s področja okvar sluha, zato je bilo potrebnega veliko usposabljanja, čemur veliko pozornosti namenjajo še danes. »Objavljamo preverjene, verodostojne informacije, brez senzacionalizma in populizma. Do danes smo na Spletni TV objavili že približno 5000 različnih vsebin in dosegli milijonsko gledanost. Samo lani si je naše prispevke ogledalo skoraj 264.000 ljudi. Specializirani smo za raziskovalno novinarstvo s področja okvar sluha. Odkrivamo napake, diskriminacijo, spremljamo spreminjanje in izvajanje zakonodaje, soočamo mnenja ter iščemo rešitve za boljše življenje gluhih in naglušnih. Spletna TV po-

nuja informativne, izobraževalne, dokumentarne, kulturne, zabavne in športne vsebine lastne produkcije. Vse bolj gledane so naše avtorske oddaje: Športaj z mano, Kulinarični kotiček, Ali ste vedeli, Naredi si sam, Popolna preobrazba, P(O)stanimo zdravi, Obraz meseca in Posebne zgodbe. Visoko gledanost dosegajo priredbe pravljic v znakovni jezik, prenosi športnih dogodkov gluhih – državna prvenstva, evropska, svetovna, olimpijske igre gluhih. Bogat arhiv Spletne TV obsega velik del dragocene zgodovine dogodkov in oseb z okvaro sluha, s čimer se ne more pohvaliti nobena druga televizija. Naše vsebine redno objavlja tudi 12 lokalnih televizij,« pripoveduje Tina Grošelj, ki je ponosna tudi na nekatere druge dosežke. »Od leta 2008 si prizadevamo za čim večjo dostopnost programskih vsebin TV Slovenija. Spletna TV je bila leta 2010 začetnik zagotavljanja dostopnih spletišč osebam z okvaro sluha, k čemur je šele pet let pozneje pozvala tudi Evropska komisija. Avstrijska fundacija za financiranje socialnih projektov je leta 2012 Spletno TV posebej omenila kot najboljši medij za osebe z okvaro sluha v EU. Prvič smo v živo prenašali nastope slovenskih športnikov na olimpijskih igrah gluhih v Bolgariji. Spomladi 2016 smo ekskluzivno pokrivali ligo prvakov gluhih v dvoranskem nogometu v Španiji. Lani jeseni smo predvajali prvo samostojno serijo z naslovom Preobrazba življenjskega stila, ki je gledalce v petnajstih delih nagovarjala k bolj zdravemu življenjskemu slogu.«

Tanja Keršmanc

Srce vsake uspešne televizije z lastno in gledljivo produkcijo so predvsem njeni ustvarjalci. Vsak s svojim delom prispeva v ta mozaik, kjer je vsak detajl pomemben.

Skupščina Evropske zveze naglušnih, London, 4. 5. do 7. 5. 2017

V začetku maja je v Londonu potekalo srečanje Evropske zveze naglušnih, katere članica je tudi ZDGNS.

Ker sem kot predstavnica ZDGNS kandidirala za članico odbora Efhoa na položaju blagajnika, je prvo srečanje potekalo že pred redno skupščino. Na daljšem uvodnem srečanju so mi predstavili zadolžitve in postopke pri delu blagajničarke pa tudi zadolžitve kot članice odbora Efhoa.

Odbor Efhoa na skupščini v Londonu

Skupščina je potekala po predpisanem dnevnem redu s podanimi poročili o delu odbora Efhoa. V preteklem letu je bil poudarek pri delu odbora v smislu povezovanja organizacij AEA (združenja profesionalcev na področju skrbi za sluh) in Ehma (združenja proizvajalcev slušnih pripomočkov) ter Efhoa (evropskega združenja naglušnih oseb). Predvsem se poudarjajo zdravstvene in psihološke težave, ki nastajajo z izgubo sluha, ter naraščajoče število oseb z izgubo sluha predvsem zaradi staranja evropske populacije. Dejstvo je, da je število oseb z izgubo sluha naraslo na 52 milijonov v Evropi, kjer je kar 18,5 % prebivalcev starejših od 65 let. Rezultati anket kažejo, da je naglušnost postala bolj prepoznavna in se o njej več govori ter išče ustrezne rešitve. V primerjavi z letom 2009 se naglušnosti sramuje manj ljudi. Efhoj je lani opravil dve mednarodni anketi, ki sta se nanašali na pravice oseb z izgubo sluha ter sodelovanje s profesionalci (osebje, dobavitelji). Sodelovanje je potekalo tudi s Svetovno zdravstveno organizacijo, predvsem s poudarkom na možnosti vključitve v enakovredni šolski proces za otroke z izgubo sluha. Efhoj je član EDF in sodelovanje prav tako poteka na tej ravni (urejanje dostopnosti in prepoznavnost naglušnosti kot ovire v življenju in nujnosti po adaptacijah okolja). Efhoj je tudi član hear-it.org, ki je močna organizacija predvsem s spletnim informiranjem z aktualnimi prispevki in članki s področja izgube slu-

ha, preventive in tudi novih izsledkov raziskav. Od leta 2016 Efhoj sodeluje tudi v mednarodni organizaciji za tehnološko podporo (ITU) in je tudi član delovne skupine informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT). Sodelovanje je potekalo tudi pri pripravi kodeksov (code of conduct) avdiološkega zdravljenja članic AEA, saj se poudarjata ustrezna obravnava in oskrba oseb z ustreznimi tehničnimi pripomočki oseb z izgubo sluha.

Efhoj je imel v letu 2016 tudi srečanje na ravni platforme oseb z izgubo sluha (gluhi, naglušni in gluhoslepi). Dva člana odbora sta se udeležila tudi konference in skupščine Efhoa v Washingtonu, kjer je bila sprejeta tudi Washingtonska deklaracija (ki je bila prevedena in predstavljena v glasilu IST). Kratko je bil narejen tudi povzetek z lanskega srečanja v Parizu. Predstavljena je bila nova spletna stran. Poročila in dogajanja na evropski ravni so dostopna na spletni strani www.efhoh.si, prav tako so dostopne različne informacije, ki so koristne za druge evropske države pri iskanju možnosti čim boljšega vključevanja oseb z izgubo sluha v vsakdanje življenje in odprave težav v komunikaciji. Člani odbora Efhoa svoje delo opravljajo prostovoljno; večinoma so vsi zaposleni na različnih področjih in na različnih dogodkih, na katerih je smiselno, da se poudari izguba sluha kot težka oviranost v vsakdanjem življenju, sodelujejo v svojem prostem času.

Na skupščini so bile izpeljane volitve predsednika, tajnice in blagajnika. Člani novega odbora so tako:

- predsednik: Marcel Bobeldijk (NL),
- podpredsednica: Lidia Smolarek Best (UK),
- blagajničarka: Darja Pajk (SLO),
- tajnica: Aida Regel Poulsen (DK),
- član: Juha Hietala (FI).

Stroški poti odbora pokrivajo sponzorski prispevki in članarine držav članic, ki jih je zdaj 28, tri članice so v vlogi opazovalcev. Podrobno je bilo predstavljeno tudi finančno poročilo Efhoa in posebej omenjena težava z odhodom Velike Britanije iz Evropske unije, kar vsekakor povzroči nekatere spremembe zaradi dosedanje močne povezanosti in sedeža Efhoa v Londonu.

V sklopu skupščine smo obravnavali tudi gradivo skandinavskih dežel, ki so ga posredovali kot primer

dobre prakse sodelovanja z ministrstvi za doseg do dobre, pravzaprav lahko rečem najboljše skrbi za osebe z izgubo sluha v evropskem prostoru. Dokument je bil s strinjanjem nordijskih organizacij nato opredeljen kot Londonska deklaracija, katere po glavitna točka je, da se izguba sluha v Evropi obravnava kot širši družbenopolitični problem, saj pomembno vpliva na funkcioniranje in razvoj družbe.

Na kratko se je na skupščini predstavil tudi Avi Blau s poročilom o delu Ifhoha v preteklem letu. Zveza vključuje 47 nacionalnih organizacij iz 37 držav sveta in predstavlja problematiko naglušnosti na svetovni ravni. Na področju človekovih pravic v kombinaciji z naglušnostjo se poudarjajo predvsem člani v CRPD (ozaveščanje, dostopnost, izobraževanje, zaposlovanje, enakost, zdravje, vključevanje v vsakdanje okolje), pa tudi cilji za trajnostni razvoj, da se ljudje zavedo enakosti in nujnosti po tem, da niso zapostavljeni na nobenem področju. Predvsem je to delo za posameznikovo moč, da pozna svoje pravice in jih tudi uveljavi.

Konferenca na srečanju članic Efhoja je potekala pod skupnim naslovom Ostanimo povezani, informirani, vključeni. Čedalje večji poudarek je na povezovanju vseh invalidskih organizacij med seboj in na poudarjanju upoštevanja človekovih pravicah na vseh ravneh, ne le pri dostopnosti do različnih potrebnih storitev, temveč tudi pri izobraževanju in zaposlovanju. Povezovanje je tisto ključno, ki daje organizacijam moč, da opozarjajo na enakost in enakovrednost. Sodelovanje naglušnih je torej nujno potrebno na vseh ravneh, saj je treba dobro specificirati potrebe naglušni in jih ustrezno predstaviti.

Pozdravne nagovore so imeli predsednica nacionalnega združenja naglušnih v Veliki Britaniji, predsednik Efhoja ter predstavnica ministrstva za invalidnost, delo in zdravje.

Ključni govorec, dr. Laszlo Lovasz, član odbora UNCRPD, je svoj prispevek v sklopu poudarjanja pravic invalidov do vključevanja v okolje navezal na etične standarde in dostopnost do tehnologije.

Zanimivo je bilo predavanje Andree Saks, ki je večji del svojega prispevka namenila zgodovini razvoja tehnologije in prvim elektronskim korakom. Predstavnica podjetja Apple pa je pokazala, kako lahko gluhe in naglušne osebe oziroma osebe s slušnim aparatom (SA) ali polževim vsadkom (PV) izkoristijo možnosti in sposobnosti Applovega mobilnega telefona. Vsekakor velja izkoristiti možnosti, ki jih ponujajo mobilni telefoni, saj se marsikje trudijo ugoditi strankam. Posebno pozornost pa so

namenili poudarjanju dobrega sodelovanja med Applom in NADP, saj je Apple želel iz svojih mobilnih telefonov umakniti T-funkcijo, a jo je na pobudo naglušnih za zdaj še zadržal in prisluhnil, kakšna problematika bi nastala s tem.

Odbor Evropske zveze naglušnih v novi sestavi

Delovanje v korist naglušnih je predstavila tudi zastopnica EDF. V uvodnem delu je poudarila posamezne cilje, ki so deloma sicer precej enaki ciljem Efhoja in Ifhoha, v nekaterih delih pa so zastavljeni širše in posebej omenjajo problematiko invalidnih migrantov in beguncev ter dodatno problematiko zapostavljanja žensk, otrok in otrok z invalidnostjo.

Izjemno zanimiva je bila predstavitev ankete skupine oglušelih v odrasli dobi, katere članica sem tudi jaz. Anketa se je izvajala lani in v njej je aktivno sodelovalo večje število držav. Za oglušele v odrasli dobi štejemo osebe, ki so sluh izgubile v odraslem obdobju življenja. Možnost komunikacije in sodelovanja v vsakdanjem življenju je bistveno otežena, prav tako pa v novih razmerah po večini nimajo ustrezne podpore. Kar 60 % oseb je izjavilo, da nima nobene podpore pri komunikaciji, 67 % nima možnosti uporabe zapisovalca, 44 % jih je ostalo v svoji službi, 28 % ne, 6 % se jih je predčasno upokojilo. Večina tudi navaja, da nima možnosti za drugo zaposlitev.

Zanimive so bile izpovedi posameznih anketirancev iz skandinavskih držav, ki so navedli izjemne težave v svojem življenju in občutek zapostavljenosti, kljub sicer dobri skrbi za invalide v skandinavskem območju.

80 % vključenih v anketo uporablja slušne pripomočke različnih vrst, nekaj jih tudi čaka na PV, večina navaja, da jim slušni pripomočki bistveno pomagajo v življenju.

Analizirani so bili tudi preostali odgovori, ki bodo dostopni v poročilu Efhoja. Ustanoviteljica skupine oglušelih v odrasli dobi, ki ji vsadek ne omogo-

Udeleženci Efhoha in konference NADP

ča normalne komunikacije, pa je predstavila svojo pot in trud pri sporazumevanju. Kljub temu da govori znakovni jezik, ji ta ne omogoča dovolj vključevanja v vsakdanje življenje, zato raje uporablja zapisnikarice, ki jih finska vlada omogoča za osebe, ki to potrebujejo. Predstavila je svojo iznajdljivost v komuniciranju tudi s taktilofonom in sposobnost prepoznavanja govora iz vibracij. Rezultati ankete opozarjajo na potrebe po zapisnikarjih in pisnih informacijah ter seveda tudi na druge oblike pomoči pri komunikaciji. V Angliji je to pogosto t. i. lipspeaker.

Nekaj tem konference se je dotikalo organiziranja podnaslavljanja na britanski televizijski postaji BBC, dostopnosti vsebin, tehničnih težav s tega področja in seveda začetkov njegovega organiziranja. Tematika okrogle mize je bila zanimiva predvsem za domače občinstvo.

Nemški predstavnici sta predstavili konferenco o indukcijskih zankah in FM-sistemih ter potrebo po njih v različnih okoljih. Konferenco organizira nemško združenje in bo potekala oktobra v Berlinu.

Ker v prihodnjem letu skupščina Efhoha in Efhoha poteka v Sloveniji, sem podala nekaj osnovnih informacij o ZDGNS in predstavila organizacijski osnutek programa.

Celotno konferenco je organiziralo angleško združenje naglušnih NADPF. Konferenco ocenjujem kot uspešno in zanimivo, bilo pa je veliko improvizacije in sprotne prilagajanja. Tako skupščina kot konferenca sta potekali v t. i. friends house, kjer je več različnih organizacij. Na skupščini je bilo navzočih približno 40 udeležencev, na konferenci okoli 100. Veliko je bilo starejših oseb. Poskrbljeno je bilo za različne načine poslušanja skupščine in predavanj. Pogovorni jezik je bila seveda angleščina, omogočeni so bili poslušanje po prenosni indukcijski zanki, branje (govor v tekst), ki ga je bilo mogoče po

povezavi bluetooth spremljati tudi na svojem telefonu ali prenosniku, in lipspeaker (branje z ustnic).

Priredili so tudi skupno večerjo, žal pa lokacija ni bila najbolj posrečena in je imelo nekaj starejših zaradi strmih stopnic težave z dostopnostjo. Ogled Londona je bil sicer organiziran z lipspeakerjem in vodnikom, vendar je imel novi odbor prav tedaj skupen sestanek, na katerem je evalviral celoten dogodek in načrtoval udeležbo naprej, tako da se oglada nisem udeležila.

Vsa druženja v mednarodnih okoljih seveda pomenijo izziv v razumevanju pogovora v hrupu, in vsekakor je bil najprijetnejši tisti večer, ko so bile navzoče finske STT-reporterke in so za svojo stranjo prevajale ves pogovor v hrupni restavraciji. Lahko zatrdim, da smo bili edino omizje, kjer se je res dobro slišalo (bralo).

Kosila so bila organizirana kot hladni bifeji, bivanje udeležencev je bilo na različnih krajih, tako da priložnosti za več pogovorov med zajtrkom ni bilo.

Spremljajoče dejavnosti v sklopu predavanj so bile razmeroma skromne, predstavili pa so različne zanimive brošure. Predstavili so se tudi sponzorji (slušni aparati in polževi vsadki), združenja »lipspeakerjev«, psov vodnikov za gluhe oz. naglušne in finski izvajalci indukcijskih zank.

Obisk Londona je pokazal, da smo v Sloveniji približno v zgornji sredini pri prilagajanju.

Tako v Sloveniji kot zunaj nje manjka prestop zunaj naših združenj, in v prihodnje bo velik poudarek predvsem na ozaveščanju.

Darja Pajk

Gradiva s skupščine in konference so v angleškem jeziku na voljo na spletni strani Efhoha.

Začetni tečaj slovenskega znakovnega jezika v Radljah ob Dravi

Občina Radlje ob Dravi je prva občina na Koroškem, ki je leta 2007 prejela naziv Občina po

Naučimo se slovenskega znakovnega jezika

meri invalidov. Zato so se za zadovoljitev vseh potreb občanov v sodelovanju z javnimi uslužbenci in s pomočjo DGN Koroške odločili za organizacijo in izvedbo tečaja slovenskega znakovnega jezika. Tečaj je trajal od oktobra 2016 do marca 2017 in vsi udeleženci so ga tudi uspešno opravili.

Tečaja so se udeležili različni javni uslužbenci, med njimi medicinske sestre, socialne delavke, zaposleni v različnih javnih ustanovah, zaposleni v Šentu (Centru za psihosocialno svetovanje s terenskim delom Radlje ob Dravi), zaposleni v Mladinskem centru, skratka tisti, ki imajo vsakodnevne stike z osebami z okvaro sluha.

Tečaj je vodila tolmačka slovenskega znakovnega jezika Marija Koser. Po opravljenem 30-urnem tečaju je sledil še izpit pred komisijo, ki ga je sestavljalo pet članov gluhih. Hvaležni smo mentorici Mariji Koser, ki nas je popeljala v svet tišine in nas poleg znakovnega jezika naučila veliko več kot samo osnovno izražanje v tem jeziku.

Vsem udeležencev iskreno čestitamo in želimo uspešno uporabo znanja, usvojenega na tečaju.

Cirila Gradišnik

Spletna TV po internetu neprekinjeno ponuja informacije z različnih področij, ki so plod avtorskega dela gluhih in slišočih novinarjev.

Na spletnem portalu www.gluhi.si so obiskovalcem na ogled različne kategorije vsebin: informativne, izobraževalne, kulturne, zabavne, športne. Izvajamo tudi produkcijo rubrik, kot so Športaj z mano, Kulinarični kotiček, Popolna preobrazba in druge.

Vabljeni k ogledu!

Donacija slušnega pripomočka Phonak FM-sistem: MyLink in Roger Pen

V Slušnem centru Neuroth slušni aparati, d. o. o., na Cankarjevi 3 v Ljubljani je potekala donacija slušnega pripomočka, ki ga zdaj uporabljam že en mesec in s katerim zelo zadovoljna. Prvi Phonakov sistem FM sem dobila leta 2007 in tudi zanj so mi sredstva darovali donatorji. FM sem intenzivno uporabljala do zdaj, ko je odslužil svoje, zato sem potrebovala novega. Pri upravni enoti sem tako sprožila postopek za pridobitev vrednotnice, kar od leta 2014 vsem invalidom v Sloveniji omogoča sprejeti Zakon o izenačevanju možnosti – ZIMI. Vrednost vrednotnice je bila 600 evrov, a za pripomoček, ki sicer stane 1350 evrov, je bilo treba doplačati razliko, ki je s svojimi nizkimi dohodki nisem zmogla.

Po pomoč za iskanje donacij sem se obrnila na naše Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS. Predsednik društva Boris Horvat in sekretarka društva Zlata Crljenko sta mi takoj priskočila na pomoč in steklo je iskanje dodatnega denarja. Predsednik društva je tako poslal prošnjo časopisu Slovenske novice in v vednost vodilnim v Neuroth, ti pa so se na mojo stisko in klic na pomoč izjemno hitro odzvali ter sporočili, da plačilo do polne cene pripomočka ne bo potrebno, ker so se v podjetju odločili, da bodo razliko v ceni krili sami. Moje veselje ob tej novici je bilo nepopisno in bila sem tako ganjena, da se tega ne da opisati z besedami.

Po končanem postopku na Upravni enoti Ljubljana sem uspešno pridobila vrednotnico in se v sredo 29. 3. 2017, podala v slušni center v Ljubljani. Vodja Blaž Erčulj mi je izročil pripomoček, ki je odslej vsak dan moj nepogrešljivi sopotnik. Z njim se popolnoma samostojno sporazumevam kjer koli: na pošti, banki, pri zdravniku, v trgovini, hodim na predavanja in razne druge prireditve ter v prostem času klepetam s prijatelji na kavici v mestu, kar sem prej le stežka počela. Leta 2012 sem namreč začela izgubljati sluh, in odkar stari pripomoček ni bil več tako zmožen, mi je bilo izjemno težko. Če sem morala na pomembne pogovore, k zdravniku ali na sestanke, predavanja, sem ob sebi vedno imela tolmača SZJ za gluhe, da sem lažje spremljala vsebino dogajanja in dobila vse informacije.

Ko sem lani izvedela, da se slušni center, ki je bil nasproti Poliklinike, seli v središče mesta in da bodo tam storitve centra ponujali novi gospodje, sta me popadla velik strah in dvom, kako bom zadovoljna z njihovim novim načinom dela in novimi akustiki. Toda lansko jesen sem prišla tja in takoj opazila prijetno vzdušje, ki ga ustvarjata vodja slušnega centra Blaž Erčulj in njegov sodelavec Timotej Dundović. Začela sem sodelovati z Blažem Erčuljem in se ob njegovi podpori podala na pot preizkušanja novih pripomočkov, to pa je na koncu prineslo donacijo. Nad sodelovanjem z Blažem sem še toliko bolj navdušena, ker vidim, da ima izjemen posluš za potrebe svojih strank, še posebno zame, ki imam gluhoslepoto in potrebujem še dodatne informacije, kako ravnati s pripomočkom brez uporabe vida. Te so mi pri njem vedno na voljo.

Roger Pen in MyLink

Ob koncu se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali, da sem lahko dobila tako kakovosten pripomoček: Borisu Horvatu, Zlati Crljenko, Jasni Bauman, Blažu Erčulju in Branku Draganu.

Metka Knez

Kresovanje v Zadobrovi

Znan je rek Bolje pozno kot nikoli. V našem društvu pa smo bili ob letošnjem prazniku prvega maja malce drugačnega mnenja, in smo si rekli takole: Bolje prej kot prepozno! Zato smo že v sredo, 26. aprila, pripravili vsakoletno kresovanje. Kres je bil torej pripravljen, gasilci in civilna zaščita so bili pravočasno o tem obveščeni, zato ni bilo razloga, da bi kakor koli odlašali s prižigom ognja. Grmada je bila kar visoka. Takole na oko bi ocenili, da približno od tri do štiri metre. Vsekakor dovolj, da so lokalni gasilci iz Zadobrove opravili ogled in ugotovili, da vse poteka tako, kot mora – da torej dobro in varno gori. Ogenj smo prižgali na vrhu kresa, kar ni običajno, saj kres po navadi prižgemo spodaj. Toda plamenom je bilo glede tega čisto vseeno in kres je zgorel prav do tal, le da v nasprotni smeri, od vrha proti tlom. Prižiganje kresov ob prazniku dela je v Sloveniji tradicija, tako kot nošnja nageljnov, saj rdeča barva predstavlja delavski razred in boj za pravice delavcev. S prižiganjem kresov so se sprva spominjali krvavih dogodkov v drugi polovici 19. stoletja, ko je v Chicagu zaradi eksplozije na

Vzdušje je bilo res lepo.

demonstracijah delavcev umrlo več policistov; ti so na to odgovorili s streljanjem in ubili več delavcev, ki so se borili za to, da bi med drugim uveljavili osemurni delavnik. Ta pravica je bila pozneje tudi dosežena.

Tine Jenko

**ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE**

Privoščite si oddih!

V HRIBIH
Apartmaji Kranjska Gora

V TOPLICAH
Apartmaji Moravske toplice

NA MORJU
Apartmaji Piran
Avtokamp Fiesa
Hotel Fiesa

Več informacij dobite na www.zveza-gns.si pod zavihkom rezervacije in predstavitev počitniških kapacitet, kjer svoj oddih lahko tudi rezervirate ali v društvih.

Dobitnico dveh bronastih medalj Anjo Drev sta sprejela župana MO Velenje in občine Mozirje

V prostorih Mestne občine Velenje je **župan MO Velenje Bojan Kontič** sprejel gluho smučarko **Anjo Drev**, ki je na svetovnem prvenstvu gluhih v alpskem smučanju v Innerkremsu osvojila dve tretji mesti, v superkombinaciji in smuku. Dobitnico dveh bronastih kolajn je sprejel tudi **župan občine Mozirja Ivan Suhovršnik**, od koder je doma Anja. Ob njej sta bila njen trener **Drago Drev** in pomočnik trenerja **Rok Tomažič**.

Na sprejemu pri županih

Župana MO Velenje in Občine Mozirje sta mladi Mozirjanki čestitala za odlične dosežke. Oba sta poudarila, da je njen uspeh dokaz, da se lahko kljub invalidnosti z veliko truda, vztrajnosti in odrekovanja doseže velik uspeh. V imenu lokalne skupnosti sta

se Anji zahvalila za promocijo obeh krajev ter ji zaželela podobne dosežke na različnih tekmovanjih tudi v prihodnje.

Za njene dosedanje izredne dosežke sta ji poklonila simbolično darilo, Anja pa se jima je zahvalila za čestitke in prisrčen sprejem. Ob tem je povedala, da mora letos opraviti maturo na športni gimnaziji Velenje in da se želi vpisati na veterinarsko fakulteto. Dodala je še, da bo v prihodnosti skušala uskladiti študijske obveznosti s treningi smučanja in nadaljevati smučarsko kariero ter nastopati na velikih mednarodnih tekmovanjih gluhih.

Častnega sprejema so se poleg Anjinih staršev, ki ji stojijo ob strani na tekmovalni poti, udeležili tudi **Mladen Veršič**, predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, **Robert Žlajpah**, predsednik Športne zveze gluhih Slovenije, **Franc Forštner**, predsednik MDGN Velenje, in **Janja Kranjc**, sekretarka MDGN Velenje ter **Jana Čander** v imenu Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja.

Po:

- <http://www.zveza-gns.si>

Povzel: Adem Jahjefendić

Župan MO Velenje Bojan Kontič, Anja Drev in župan občine Mozirja Ivan Suhovršnik

Državna prvaka v balinanju sta Antonija Brumen in Anton Klepec

V soboto, 6. 5. 2017, je potekalo državno prvenstvo gluhih v balinanju. Dvaindvajset tekmovalcev in enajst tekmovalk iz sedmih področnih društev gluhih in naglušnih iz vse Slovenije je najprej odigralo kvalifikacije, nato so prvouvrščeni iz vsake skupine nadaljevali tekmovanje v polfinalu, najuspešnejši pa še v finalu. Državna prvakinja je po-

stala Antonija Brumen (DGN Ljubljana), ki je tako uspešno ubranila položaj najboljše gluhe balinarke v državi, pri moških pa je naslov prvič osvojil Anton Klepec (DGN Ljubljana).

Rezultati, moški:

1. mesto: Anton Klepec, DGN Ljubljana
2. mesto: Stanko Veršič, MDG Ljubljana
3. mesto: Andrej Filipič, MDGN za Gorenjsko Auris Kranj

Ženske:

1. Antonija Brumen, DGN Ljubljana
2. Ivanka Vinček, DGN Koper
3. Gordana Gramc, MDGN Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče

Vir:

- <http://www.zveza-gns.si>

povzel Adem Jahjefendić

Državna prvaka v balinanju Antonija Brumen in Anton Klepec

Prejemniki in prejemnice medalj

V boj s prehladom

V boj s prehladom

Sezona prehladov je na vrhuncu, in četudi smo kakšnega že preboleli, nismo varni. Preventiva je temeljito umivanje rok, zračenje prostorov in čim več gibanja na svežem zraku. Kako pa je z zdravljenjem?

Čaj, ingver, med limona, meta

Po navadi gremo takoj v lekarno in nakupimo goro pripomočkov za čimprejšnje okrevanje, zagotovo pa se vsakdo drži vsaj enega nasveta naših babic.

Karamelno mleko za vneto grlo in izkašljevanje

V kozici segrejemo dve veliki žlici sladkorja in mešamo, dokler se ne stopi v rjavo karamelo. Zalijemo s skodelico mleka, zavremo in ves čas mešamo, da se karamela raztopi. Popijemo čim bolj vroče.

Slana voda za vneto grlo

Pol čajne žličke soli raztopimo v kozarcu tople vode in grgramo večkrat na dan.

Črna redkev z medom proti kašlju

Na dnu izdolbene črne redkve naredimo luknjico. V redkev naložimo trši med in jo postavimo na kozarec, tako da se izcedek medu čez noč steka vanj. Pijemo po žličkah.

Ingverjev čaj proti vročini in kašlju

Pet centimetrov olupljene ingverjeve korenine narežemo na manjše koščke in prelijemo z litrom vrele vode. Pokrijemo in pustimo stati dvajset minut. Po želji lahko dodamo med in limonov sok.

Čebulni obkladki proti kašlju

Na drobno nasekljano čebulo zavijemo v bombažno gazo in za nekaj minut postavimo v pečico, ogreto na dvesto stopinj Celzija. Topel obkladek položimo na prsi in pustimo učinkovati čez noč.

Kamilična parna kopel za zamašen nos

Skuhamo liter in pol kamiličnega čaja. Nad posodo s čajem sklonimo glavo, se čeznjo pokrijemo z veliko brisačo in od pet do deset minut vdihavamo paro.

Univerzalna kokošja juha

Dobra stara kokošja juha blaži vse simptome prehlada – učinkuje protivnetno, ogreje telo, pospešuje izločanje sluzi in odmaši nos. Uživamo jo lahko v neomejenih količinah.

Povzeto po <http://www.glandia.si>

**PIŠITE
V NAŠE
GLASILO**

urednistvo.ist@zveza-gns.si

Kulinarični kotiček – slastni recepti naših gledalcev

Zgodba anonimnega alkoholika: »Mislim sem, da bom umrl.«

El Chavi šov in delavnice v Sloveniji

Prenovljeni Zakon o športu izenačuje vse športnike

Intervju s predsednikom Mladenom Veršičem

Spletna TV si že deset let uspešno utira pot v medijskem prostoru

Romunski državljani še vedno pobirajo denar v imenu gluhih

Prepoznajte znake depresije

Popolna preobrazba – mlad in popoln videz za naše gledalke

www.gluhi.si